

מחסור בתשתיות אורבניות כחסם לפיתוח כלכלי

ד"ר אביחי ליפשיץ
מכון אהרן למדיניות כלכלית
12.7.18

חשיבות האורבניזציה לפיתוח הכלכלי

- אורבניזציה (עיור) – מעבר של אנשים מהכפר אל העיר
- סביבה אורבנית מודרנית משלבת אזורי תעשייה ומסחר, תשתיות תחבורה, דיור מודרני ותשתיות חינוך ובריאות
- **המחקר הכלכלי:** פעילות כלכלית עם פריון ושכר גבוהים מתרחשת בעיקר באזורים אורבניים צפופים (אגלומרציה) – בעולם ובישראל

החברה הערבית אינה משתלבת מספיק בפעילות הכלכלית הזו:

1. אין מעבר לערים יהודיות משיקולים תרבותיים ואחרים
2. אין פיתוח אורבני (בפועל ובתכנון) באזורי המגורים של החברה הערבית

אין מרכזים אורבניים בחברה הערבית

• הערים הערביות הן למעשה כפרים עירוניים למחצה

– חוסרים (בהשוואה לערים יהודיות מקבילות) במרבית התשתיות האורבניות ההופכות יישוב לעיר

– אזורי מסחר, משרדים ותעשייה, תשתיות תחבורה ציבורית ופרטית

– אין תכנון כיצד לקדם פיתוח

אורבני – היישובים לא יהיו בסיס לפיתוח כלכלי

– מרכז אורבני נבנה על בסיס

תעסוקה צפופה, ובעקבות זאת

עליית ערך הקרקע ובנייה

למגורים לגובה

פיתוח מרכזים אורבניים

- החלטה 922 חשובה, מתרכזת בפתרון בעיות הדיור והתחבורה, על בסיס התכנון הנוכחי
- ההמלצה: תכנון מקיף ליצירת תשתית אורבנית מודרנית
 - אזורים למסחר, שירותים, משרדים, תעשייה, תחבורה כפי שקיים בערים יהודיות
 - קידום תכניות מתאר שיפתרו רק את בעיית הקרקעות לא יאפשר פיתוח כלכלי מודרני
- מרכיב קריטי בכל תוכנית לפיתוח כלכלי ארוך טווח של החברה הערבית

הצעת הפרויקט

- אפיון המרכזים האורבניים הפוטנציאליים
 - דמוגרפיה, תעסוקה, תשתיות, דיור ותכניות פיתוח
 - לדוגמה: ואדי ערה ובמרכזו אום-אל-פחם, טייבה-טירה-קלנסוואה
- כיצד לוקחים אזור כפרי במהותו, ובונים מרכז אורבני ברמה גבוה
 - יעדים: מה היקף התשתיות הנחוצות
 - הגדרת חוסרים מול יישובים יהודיים רלוונטיים, בתחומי התחבורה, הדיור, הקצאת הקרקעות למסחר ותעשייה ועוד
- קידום תכניות מתאר שיוצרות מרכז אורבני, עם כל השירותים
 - תחבורה, תעסוקה ודיור, כמו בערים יהודיות בגודל דומה
 - איך מגיעים ליעדים? כיצד הממשלה מקדמת את התהליך?

תודה